

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационен труд на тема „Карл Дийм и неговият принос за развитието на българската телесна култура“ с автор Йорг Шенк за придобиване на ОНС „Доктор“ в професионално направление 7.6. „Спорт“, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“

Научен ръководител: проф. Лозан Митев

Темата, която докторантът Йорг Шенк е избрал и работил е актуална и значима с оглед провеждане на разширено историческо проучване и изследване личността и ролята на немския спортен ръководител и организатор Карл Дийм за развитието на физическото възпитание и спорта в България, включително и създаването на Висшето училище за телесно възпитание – днешната Национална спортна академия. Авторът, на базата на историческата фактология си поставя трудната задача да даде обективна оценка и безпристрастно да покаже управленските и организационни подходи и решения на Карл Дийм за развитието на телесната култура в България.

Разширеното историческо изследване за дейността на К. Дийм през 30-50те години на XX в. е опит обстойно, за първи път да се представи неговия принос за изграждане на успешен модел за създаването и развитието и развитието на спорта в България.

Дисертационният труд е с обем от 135 печатни страници. На 80 страници, като приложение (136-216 стр.) са представени снимки, документи, публикации от вестници, копия от писма, покани, програми и библиография, които имат много важна историографска, доказателствена и културна стойност непубликувани до момента.

В структурно отношение представената разработка включва предговор, три глави, дискусия и заключения.

Предвид спецификата на дисертационния труд реално в цялото му съдържание е показано, че са проучени и анализирани литературни източници на български език 36 броя, на латиница 126 броя, Сборници, закони, споразумения, документи и други периодични издания – 12 броя, архивни фондове – 3 броя и интервюта и подкасти в интернет източници и медии – 13 броя.

В началото на глава Първа, докторантът обективно отбелязва, че учени от Европа, Германия и България са изследвали творчеството и дейността на К. Дийм, като оценките им са разнопосочни и противоречиви. За негативните оценки и съждения

е фактът, че К. Дийм е служител на Третия Райх, предизвикал допълнителен натиск за отрицателните преценки.

За разработката на труда докторантът е ползвал писменото наследство на К. Дийм от неговия архив (около 12 000 страници) писма, кореспонденция, 50 монографии, 6 000 стр. дневници, специални досиета, фотоалбуми, свидетелства и др. В България Й. Шенк е ползвал фактология от периодичния печат, архив на Министерството на народното просвещение и на Държавното висше училище за телесно възпитание.

Проучването и изследването на литературните източници ясно показват полярните оценки, обременени за времето със своята политико-идеологическа, психологическа тежест.

В тази част от дисертацията се посочват разработки на Немски ученика като: Хорст Юберхорст, Хайо Бернет, Франк Бекер, Ханс Йоахим Тайхлер, Карл Ленарц и други. Посочени са и български учени и изследователите като Васил Цонков, Ангел Стойчев, Наталия Петрова, Райна Бърдарева, Емилия Витанова.

За първи път Лозан Митев 2002 г. дава реална оценка за дейността на Карл Дийм като първи разпространител на олимпийската идея и принципи и реформатор на спорта в България. Отбелязват се заслугите и участието на К. Дийм за създаване на стартиране на учебната работа на Държавното висше училище за телесно възпитание в София (сега НСА „Васил Левски“).

За подготовката и представянето на Глава Първа даваме висока оценка за многостранното историческо проучване на значителен брой източници за дейността, заслугите и противоречивите обобщения за К. Дийм със справедливо авторско мнение и оценка за събития, отпреди 80-90 г. Следва да отбележим, че това е принос на труда за Българската история и образование в спортната сфера.

Хипотеза на изследването

Докторантът безспорно правилно се основава на фактите, че за делото и значението на К. Дийм в България има разнопосочни оценки и неясноти. Съществува обективна необходимост да бъде извършено изследване, анализ на фактите, свързани с дейността на К. Дийм за българския спорт и образование. На настоящия етап да бъдат игнорирани натрупаните идеологеми, които влияят за една независима експертиза и за положителното влияние за развитието на физическата култура в България.

Докторантът, разбираемо счита, че провеждането на това историческо проучване и анализ ще представи цялостно дейността на К. Дийм като организатор, експерт, спортен и олимпийски деятел за създаване, за времето си модерна система за

телесна култура в България, на основата на неговия „Организационен план“, включващ формиране на концепция, общодържавна цел, организационно управленски механизъм и структури, създаване на стандарти, подготовката на специалисти, методически изисквания, финансово, административно правно обезпечаване на реформите и въвеждане петгодишен план за действие.

Този многостранен исторически анализ за реформаторската дейност в България на К. Дийм, извършвана в две различни политически системи, следва да даде една обобщена и справедлива оценка и признание на настоящия етап за развитието на спорта и спортното образование у нас.

Основната цел (стр.30) е формулирана ясно и точно и е вследствие представената хипотеза, посочени са в хронологичен ред 3 основни задачи. Обект на изследване е личността и дейността на К. Дийм в България и в унисон с неговите активности и роля за развитието на телесната култура в Германия, Европа и в олимпийското движение.

Предмет на изследването са политическите, административни, спортно-методически и организационни прояви, както и научната, публикационната и експертна работа на К. Дийм, засягаща развитието на физическото възпитание, спорта и образование в България.

Организация и методика на изследователската работа.

Изследването е проведено в три основни етапа.

- **Първият етап** „Систематизиране на литературните източници и обогатяване на информационната база. Интернет проучвания в Европейски библиотеки за живота и дейността на К. Дийм, негови публикации, издания и други. Работата в Историческите архиви в България и Германия. Събрана е и достоверна информация за посещенията на К. Дийм в България в периода 1933-1943 г.
- **Вторият етап** „Издирване и обработката на историческите факти, изграждане цялостна времева картина за работата на К. Дийм в България, Германия, на международно ниво и обобщения на неговата биография. На тази база е създадена концепцията за изследването и съответно изграждането на изследователската теза.
- **Третият етап** „Цялостно оформяне на дисертационния труд“. Проведени са проучвания за моделите на телесната култура в Европа и България през изследователската епоха, Олимпийското движение и философия и конкретизиране критерии за обективна оценка и изводи за дейността на К. Дийм в България. Използвани са специфични научни методи, характерни за историческите изследвания
 - Търсене и проучване на литературни източници

- Събиране, анализ и верификация на информацията от откритите исторически документи и материали
- Историческа реконструкция и съпоставка
- Дигитализация на автентични документи.

Авторът обективно и коректно описва и многобройните проблеми, свързани с наличност и състояние на материалите, четивност на текстовете, неточни описания, обективна оценка на историко-политическия и спортно-културен фон и контекст, грешки в по-ранни преписи и бележки в пресата, езикови „загуби в превода“.

В Глава Втора (стр. 36-83) е представена обширна и многостранна фактология за биографията на Карл Дийм.

В Отделни части докторантът представя историческите факти с подчертано собствено становище по проблемни моменти от живота и дейността на К. Дийм както следва:

Обобщено в тази глава Втора докторантът много прецизно и подробно в 15 направления представя уникална фактология за многостранните дейности, извършвани от К. Дийм. Даваме висока оценка за многобройните цитирания под черта и прегледно посочване на източниците.

В Глава Трета „Дейността на К. Дийм в България 1933-1943 г.“ Йорг Шенк отбелязва обективно, че има неясноти и липсва на достатъчно информация за мисията му в България. Направен е успешен опит с намирането, проучването и представянето на новооткрити документи и сведения, даващи важна информация въобще за реалното състояние на телесното възпитание и спорт в България и изграждането на национална система.

Проучени са документи в Немския спортен университет, Историческия архив в гр. Кьолн, личния дневник на К. Дийм, фонд на Министерството на народното просвещение, периодиката на вестниците „Зора“ и „Спорт“ в България.

Докторантът логично представя социално-политическата, културна и икономическа обстановка в България между Първата и Втората световни войни, както и за Германско-Българските културни отношения в този период. Представен е и Законът за спорта от 1931 г., в който се определят изисквания за училищното физическо възпитание, седмични програми със съответното съдържание за отделните нива, преподавателски състав, за извънкласния спорт, материална база, членство, финансиране и други.

Проучвателна работа за посещенията на К. Дийм дава яснота за апробиране на „Организационен план за физическо възпитание в България“ 1937 г., той посещава България 7 пъти в периода 1933-1944 г. Основната задача на Карл Дийм е да разработи общ план за физическото възпитание в училищата и клубовете. Този

план е първият документ определящ държавна спортна политика, както и процесът на академична подготовка на учителите по спорт, респективно създаването и структурата на ДВУТВ (НСА „В. Левски“).

Тази част от труда включва много подробна информация и анализи за оценката на К. Дийм за статуквото и потенциала за развитие, за изпълнението на плана за организация преди и след 1944 г.

Обективно като заключение е отбелязано, че чрез създаването на ДВУТВ идеите на Карл Дийм за академично образование на спортните педагози получават своя модерен старт.

В Четвърта Глава „Дискусия и заключения“ са представени обобщения и изводи, които пунктуално и безспорно са вследствие проучваната и изследователска работа, подкрепени от надеждни исторически факти и експертиза на професионално ниво.

На базата на представения дисертационен труд, на систематизирането на историческите факти, научния анализ, обобщения и изводи си позволяваме да посочим основните приноси, както следва:

1. Направено е разширено проучване и анализ на дейността и творчеството на К. Дийм на основание неговия огромен архив, както и на автентични материали и публикации на учени от Германия, Българи и Европа, подчертано с извеждане собствено становище за разнопосочните и противоречиви оценки на авторите.
2. Представена е обобщена и многостранна фактология за биографията на К. Дийм. В 15 направления детайлно са посочени историческите факти, дейности и становища по важни и проблемни периоди от живота и дейността на К. Дийм.
3. Проучена и анализирана е дейността и инициативите на К. Дийм в България в периода 1933-1944 г. Създаденият и апробиран „Организационен план за физическото възпитание в България“ 1937 г. дава начало на държавната спортна политика. Този план е в основата на създаването на ДВУТВ през 1942 г. и реализация на идеите на К. Дийм за академично образование на учителите по физическо възпитание.
4. Приложените автентични снимки, документи, публикации в Периодичния печат и обширната библиографска справка имат своето непреходно значение за следващите научни търсения за историята на спорта и спортното образование в България.

С докторанта нямаме съвместни публикации. Авторефератът е в унисон с представения дисертационен труд и отговаря на изискванията. Авторът Йорг Шенк е посочил и три собствени публикации, едната от които предстои да бъде отпечатана.

Заключение

Познаваме докторанта Йорг Шенк от много години, като спортен деятел в България и авторитетен немски дипломат. Представеният дисертационен труд има завършен вид, разработен е на необходимото научно ниво. Негово лично дело е и има иновативна историко-теоретична и познавателна стойност.

С пълна убеденост предлагаме на Уважаемото научно жури да присъди ОНС „Доктор“ на Йорг Шенк в професионално направление 7.6. „Спорт“, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“.

30.12.2022 г.

София

Рецензент:.....

проф. Лъчезар Димитров

REVIEW

Dissertation on "Carl Diem and his contribution to the development of Bulgarian physical culture" by Jörg Schenk for awarding the educational and scientific degree "Doctor" (PhD) in the professional field 7.6. "Sport", doctoral program "Theory and Methodology of Sports Science"

Scientific supervisor: Prof. Lozan Mitev

The topic chosen and worked on by the PhD student Jörg Schenk is relevant and significant in view of conducting an extended historical research and study of the personality and role of the German sports leader and organizer Carl Diem in the development of physical education and sport in Bulgaria, including the establishment of the State Higher School of Physical Education - today's National Sports Academy. The author, based on the historical factual background, sets himself the difficult task of objectively evaluating and impartially demonstrating the managerial and organizational approaches and decisions of Carl Diem for the development of physical education in Bulgaria.

The extended historical research on the activities of C. Diem in the 30 - 50s of the twentieth century is an attempt to thoroughly, for the first time, present his contribution to building a successful model for the creation and development of sport in Bulgaria.

The dissertation is 135 printed pages long. On 80 pages, as an appendix (pp. 136-216), are presented photographs, documents, newspaper publications, copies of letters, invitations, programmes, and a bibliography, which have a very important historiographical, evidential, and cultural value previously unpublished.

Structurally, the work presented includes a preface, three chapters, a discussion, and conclusions.

Considering the specificity of the dissertation, it is shown in all its contents that the literature sources in Bulgarian language - 36 titles, in Latin script - 126 titles, proceedings, laws, agreements, documents and other periodicals - 12 pieces, archival materials - 3 funds, as well as interviews and podcasts in Internet sources and media - 13 units have been studied and analysed.

At the beginning of Chapter One, the doctoral student objectively notes that scholars from Europe, Germany and Bulgaria have studied the work and activities of C. Diem, but their assessments are mixed and contradictory, whereby the fact that Diem was an official during the National Socialist totalitarian regime in Germany gave additional impetus to the negative reviews.

For the development of the thesis the doctoral student has used the written heritage of C. Diem from his archive (about 12,000 pages) letters, correspondence, 50 monographs, 6,000 pages of diaries, special files, photo albums, testimonies, etc. In Bulgaria, J. Schenk used factual material from the periodical press, the archives of the Ministry of National Education and the State Higher School of Physical Education.

The study and research of the literary sources clearly show the polar assessments, burdened for the time with their political-ideological, psychological weight.

This part of the thesis refers to the works of German scholars such as: Horst Überhorst, Hajo Bernett, Frank Becker, Hans Joachim Teichler, Karl Lennartz and others. Bulgarian scientists and researchers such as Vasil Tsonkov, Angel Stoychev, Natalia Petrova, Rayna Bardareva, Emilia Vitanova are also mentioned.

For the first time Lozan Mitev 2002 gives a real assessment of the activity of Carl Diem as the first disseminator of the Olympic idea and principles and reformer of sport in Bulgaria. The merits and participation of C. Diem for the establishment of the State Higher School of Physical Education in Sofia (now NSA "Vasil Levski").

For the preparation and presentation of Chapter One, we commend the multifaceted historical research of a considerable number of sources on the activities, merits, and controversial generalizations about C. Diem with a fair author's opinion and assessment of events from 80-90 years ago.

Hypothesis of the study

The doctoral student is undoubtedly correct in basing his argument on the facts that the case and importance of C. Diem in Bulgaria there are divergent assessments and uncertainties. There is an objective need for research, analysis of the facts relating to the activities of C. Diem for Bulgarian sport and education. At the present stage to ignore the accumulated ideologies that influence for an independent expertise and for the positive influence for the development of physical culture in Bulgaria.

The doctoral student understandably believes that conducting this historical research and analysis will comprehensively present the activities of C. Diem as an organizer, expert, sports and Olympic figure to create, for his time, a modern system of physical culture in Bulgaria, based on his "Organizational Plan", including the formation of a concept, a nationwide goal, organizational and management mechanism and structures, the creation of standards, the training of specialists, methodological requirements, financial, administrative and legal backing of reforms and the introduction of a five-year action plan.

This multifaceted historical analysis of the reform activities in Bulgaria by C. Diem, carried out in two different political systems, should provide a summary and fair assessment and

recognition of the current stage for the development of sport and sport education in Bulgaria.

The main objective (p.30) is clearly and precisely formulated and following the hypothesis presented, 3 main tasks are stated in chronological order. The object of study is the personality and activity of C. Diem in Bulgaria and in line with his activities and role in the development of body culture in Germany, Europe and in the Olympic movement.

The subject of the research are the political, administrative, sport-methodological, and organizational activities, as well as the scientific, publishing, and expert work of C. Diem, concerning the development of physical education, sport, and education in Bulgaria.

Organization and methodology of research work.

The study was conducted in three main steps.

- **First step** "Systematizing the literature sources and enriching the information base. Internet research in European libraries on the life and work of C. Diem, his publications, editions, etc. Work in the Historical Archives in Bulgaria and Germany. Reliable information has also been collected on the visits of C. Diem in Bulgaria in the period 1933-1943.
- **Second step** "Researching and processing the historical facts, building an overall time picture of C. Diem in Bulgaria, Germany, internationally and summaries of his biography. On this basis, the concept of the study and, accordingly, the construction of the research thesis was created.
- **Third step** "Overall shaping of the dissertation". The study was conducted on the patterns of physical culture in Europe and Bulgaria during the research era, the Olympic Movement and philosophy and specifying criteria for objective evaluation and conclusions about the activities of C. Diem in Bulgaria. Specific scientific methods characteristic of historical research is used by
 - Search and study of literary sources
 - Collection, analysis, and verification of information from discovered historical documents and materials
 - Historical reconstruction and comparison
 - Digitisation of authentic documents.

The author also objectively and correctly describes the numerous problems related to the availability and condition of the materials, readability of the texts, inaccurate descriptions, objective assessment of the historical-political and sports-cultural background and context, errors in earlier transcripts and press notes, and linguistic "losses in translation."

Chapter Two (pp. 36-83) presents an extensive and multifaceted factual account of Carl Diem's biography.

In separate sections, the doctoral student presents the historical facts with a distinctly own opinion on problematic moments in the life and work of Carl Diem as follows:

In summary, in this Chapter Two, the doctoral student presents a unique factual background of the multifaceted activities carried out by C. Diem in a very precise and detailed manner in 15 strands. We commend the numerous footnoted citations and the lucid referencing of sources.

In **Chapter Three**, "The Activities of C. Diem in Bulgaria 1933-1943" Jörg Schenk objectively notes that there are ambiguities and lack of sufficient information about his mission in Bulgaria. A successful attempt has been made to find, research and present newly discovered documents and objective evidence giving important information in general about the real state of physical education and sport in Bulgaria and the building of a national system.

Documents have been studied at the German Sports University, the Historical Archives of Cologne, the personal diaries of C. Diem, the archive fund of the Ministry of National Education, the periodicals of the newspapers "Zora" and "Sport" in Bulgaria.

The doctoral student logically presents the socio-political, cultural, and economic situation in Bulgaria between the First and Second World Wars, as well as the German-Bulgarian cultural relations in this period. The 1931 Sports Act is also presented, which sets out requirements for school physical education, weekly programmes with the relevant content for the different levels, the teaching staff, for extracurricular sports, facilities, membership, funding, etc.

Study work on C. Diem's visits provides clarity for the approbation of the "Organizational Plan for Physical Education in Bulgaria" 1937 - he visited Bulgaria seven times in the period 1933-1944. Carl Diem's main task was to develop a general plan for physical education in schools and sport clubs. This plan was the first document defining the state sports policy, as well as the process of academic training of sports teachers, respectively the establishment and structure of DVUTV (today's NSA "V. Levski").

This part of the study includes a very detailed information and analyses on the evaluation of C. Diem on the status quo and the potential for development, on the implementation of the organization plan before and after 1944.

Objectively, as a conclusion, it is noted that through the establishment of the DVUTV Carl Diem's ideas for the academic education of sports teachers received their modern start.

Chapter Four, "Discussion and Conclusions", presents generalizations and conclusions that are punctual and unquestionable because of the study and research, supported by reliable historical facts and professional-level expertise.

Based on the dissertation work presented, the systematization of historical facts, the scientific analysis, generalizations, and conclusions, we take the liberty to point out the main contributions as follows:

1. An extended study and analysis of the activities and work of C. Diem based on his vast archive, as well as authentic materials and publications of scholars from Germany, Bulgaria, and Europe, highlighted by deriving the doctoral student's own opinion on the divergent and contradictory assessments of the different authors.
2. A summarized and multifaceted factual account of the biography of C. Diem. Historical facts, activities, and opinions on important and problematic periods of C. Diem are pointed out in detail in 15 directions.
3. The activities and initiatives of C. Diem in Bulgaria in the period 1933-1944. This plan was the basis for the establishment of the DVUTV in 1942 and the realization of the ideas of C. Diem for academic education of sports teachers.
4. The enclosed authentic photographs, documents, publications in the periodical press and the extensive bibliographical reference have their lasting significance for further research on the history of sport and sport education in Bulgaria.

We have no joint publications with the doctoral student. The abstract is in line with the submitted dissertation and meets the requirements. The author Jörg Schenk has also indicated three publications of his own, one of which is to be printed.

Conclusion

We have known the doctoral student Jörg Schenk for many years, as a sports figure in Bulgaria and a respected German diplomat. The presented dissertation has a complete look, it has been developed at the required scientific level. It is his personal work and has an innovative historical-theoretical and cognitive value.

With full conviction, we propose to the Honourable Scientific Jury to award the degree of "Doctor" to Jörg Schenk in the professional field 7.6 "Sport", doctoral programme "Theory and Methodology of Sports Science".

30.12.2022 г.

Sofia

Reviewer:

Prof. Lachezar Dimitrov